

שלימה משנתו

פנינים מתורתו של הגאון המופלא רבי שלמה אסולין זצוק"ל

הגליון מוקדש

לע"נ רבנו שלמה בן מאיר ושמחה

נלב"ע ז' מר חשוון תשפ"ד

ולרפ"ו ש' להגה"צ רבי גבריאל בן מזל טוב

ולרפואת מרדכי בן ר' אליעזר זצ"ל

ולזיווג הגון מרים בת מזל טוב

פרשת אמור

ט' אייר תשפ"ד | גליון 26

משנת שלמה

"ובלתי אית' ארבעה חלקים באיננו את פירוש ארבעה חלקים
לבו, בן הפוסק וכן בפוסקים"

לא להחמיר על חשבון אחרים

יש לימוד הנוגע מאוד בחיי האדם. אם אדם רוצה לנהוג איזה חומרא בביתו, עליו להתבונן מי ישלם את המחיר של החומרא הזה, אם אשתו תשלם את המחיר הוא חייב להבין שזה לא לשם שמים. לא ניתן לדרוש מאחרים את התשלום על הלשם שמים שלו.

יש במקומות מסויימים ערוב שניתן לסמוך עליו לפי הרבה שיטות, ואדם אחד רצה שאשתו תחמיר לא לטלטל, כמו שהוא לא מטלטל, את החומרא הזו תשלם אשתו, היא תהיה מוכרחת תמיד לישב בביתה כל השבת עם ילדיה הקטנים, ולא תוכל לרדת עמהם לגינה, וגם לא תוכל להתארח בבתי אחרים ולישן אח"כ בביתה, כי הרי היא לא יכולה לטלטל, ולא מספיק שכל השבוע היא עובדת קשה, גם בשבת היא צריכה להיות סגורה בביתה.

יש לאדם רשות להחמיר על עצמו, אבל בשום אופן שזה לא יהיה על חשבון אחרים.

ברור שאם האשה מקבלת על עצמה חומרות ברצון, תבא עליה ברכה, אבל אין זכות לבעלה לדרוש ממנה חומרות, כל זמן שע"פ הלכה היא לא חייבת בהם.

כך מובא גם בספר שר התורה (תולדות הגאון מטשיבין זצוק"ל עמוד רפא'). פעם אמר בשם הגאון ר' דוד בהר"ן זצ"ל שהיה מיקל בפרטים מסויימים בהלכות פסח, ופעם אמר לאחד ששאל אותו על כך, והשיב לו אם הייתי יודע שאת החומרא הזאת תטיל על עצמך נחא, אבל היות ואתה הולך להטיל את החומרא הזאת על אשתך אני סבור שיש להקל עכ"ל.

והנה עוד דוגמא מצוי ששני אנשים משתדכים ביניהם, וכמובן שיש הבדלי מנהגים בין המשפחות, מצוי לפעמים שיש חילוקי דעות בקשר לפרטים מסויימים שנוהגים בחופה. צריך להזהר מאוד לא להכריח את הצד השני לנהוג במנהג שהוא נוהג, אדם חייב להבין כמו שלי יש מנהגים, כך יש גם לשני, ואין לי שום עדיפות עליו, ואסור לי לנצל את מצוקת השני כדי לדרוש ממנו מה שאני מעונין או נוהג.

עונג הצדיקים בין כשזוכים להוציא פירות, ובין אם נשארים בבחינת עץ

"פרי עץ הדר", (כג', מ').

פירש"י 'פרי עץ, עץ שטעם עצו ופריו שוה. הדר, הדר באילנו משנה לשנה, עכ"ל. נתבאר כאן ב' מעלות לאתרוג.

והנה האתרוג רומז לחלק הצדיקים שבישראל שיש בהם תורה ומעשים טובים, כדאיתא בויק"ר (פרשה ל' סימן יב'). רומז כאן על דרך הצדיקים שמתחזקים בכל מצב לעבוד את בוראם, ואף אם נמצאים במצב שאי אפשר לעבוד את הש"י כראוי, מתחזקים במה שיכולים ואינם מתיאשים לעזוב הכל.

וע"ז רומז מה שטעם העץ וטעם הפרי שוה, כי הפירות הם המצוות כדאיתא בגמ' (סוטה מו' ע"א). והעץ עצמו הוא רומז ליגיעה כשאין עולה בידו להוציא פירות, ואצל הצדיקים המאמץ לעבוד את בוראם הוא שוה בין כשזוכים להוציא פירות שהוא התוצאה מן היגיעה שמקבלים תענוג וטובה בעוה"ז, ובין כאשר נשארים בבחינת עץ בלא פירות, ובשניהם הטעם שוה, כי עיקר תענוגם הוא עצם עבודתם לבוראם ולא ההשגות שמשיגים עי"ז.

ועוד מעלה יש אצלם שדרים באילנם משנה לשנה, שנשארים לעמוד על עומדם בקביעות משנה לשנה, הן שאינם נופלים ברוחם כשאין עולה בידם חפצם הרוחני, והן שלא מרגישים שובע כשזוכים לדברים גדולים, אלא ממשיכים תמיד לעסוק בעבודתם משנה לשנה בלא שום הפסק.

(שלמי שמחה, פרשת אמור אות טו').

מאמר הפרשה

ביאור הקרבת העומר אחר הפסח, ויסוד גדול בענין ספירת העומר

נאמר בפרשה 'כי תבאו אל הארץ אשר אני נותן לכם וקצרתם את קצירה, והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן. והניף את העומר לפני ה' לרצונכם ממחרת השבת יניפנו הכהן'.

צריך לדעת שמנחת העומר היתה באה מן השעורים, כמו שכתב רש"י בפרשת ויקרא (ב', י"ד), עיי"ש. וכאשר הקריבו את מנחת העומר, הותר כל התבואה החדשה שבכל ארץ ישראל באכילה.

ובחג השבועות הקריבו שתי הלחם מנחה מן החיטים, וזו המנחה הראשונה על המזבח מן החיטים שבאה מתבואה חדשה, ולפני הקרבת שתי הלחם בחג השבועות כל המנחות שבאו בין מן השעורים ובין מן החיטים, היו צריכים להיות מהתבואה הישנה למרות שלאכילה כבר יכלו לאכול מט"ז בניסן מן החדש.

וכל הימים שבין פסח לעצרת יש לנו מצוה לספור את הימים ואת השבועות. ורק כשגומרים לספור

פניני הפרשה

מדוע נאמר הציווי להיזהר מהמומין לאהרן, ולא לכל הכהנים.

"דבר אל אהרן לאמר איש מזרעך לדורותם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב לחם אלהיו", (כא', יז'). צריך טעם גדול בזה שציווה הש"י למשה שאת דיני המומין בכהנים, יאמר רק לאהרן שאיש מזרעו שיהיה בו מום לא יקרב וגו', ולא היה בזה ציווי כללי לכל הכהנים כדוגמת מה שכתוב בריש הפרשה אמור אל הכהנים, ולמה כאן עיקר הציווי היה רק לאהרן, שהוא ילמד זה לבניו. (ואף שבפסוק כד' מבואר שמשה אמר זה גם לכל ישראל שהוא כדי שב"ד יזהירו את הכהנים ע"ז, אבל מ"מ עיקר הציווי נאמר שיאמר לאהרן כדכתיב כאן).

ויתכן שלכן נאמר באופן זה כדי שע"ז יתחנכו הילדים מאז לידתם להשמר ממומים שעלולים לפוסלם, וגם אביהם ואמם ישמרום מזה, ויתפללו שלא יהיו נעשין בעלי מומין ויפסלו מלשרת בקודש. לכן נאמר זה בציווי פרטי לאהרן, כדי שכל דינים אלו יעברו מאב לבן וישימו לבם להשמר מזה. אבל אם היה נכתב כשאר דינים שהוא לכלל הכהנים, היה שייך שהכהן לא ידע מזה רק בבואו לשרת בקודש, ואז כבר אין בידו לתקן, לכן נאמר בציווי פרטי לאהרן 'איש מזרעך לדורותם', כדי שיעבור הציווי מאהרן לבניו, ומאב לבן, להשמר מן המומין עד כמה שבידם יותר מכל אדם.

(שלמי שמחה, פרשת אמור אות ג').

ראיה דספירת העומר ממחרת יו"ט של פסח

"ועשיתם ביום הניפכם את העומר", (כג', יב').

הנה ידוע שיטת הצדוקים שאמרו שספירת העומר צריך לעולם למנות לאחר שבת שאחר הפסח, וטעמם משום שכתוב וספרתם לכם ממחרת השבת, וסוברים שהוא שבת בראשית. אבל חז"ל קיבלו ד'וספרתם לכם ממחרת השבת' היינו ממחרת יום טוב של פסח, ואין הכוונה לשבת בראשית. והאריכו חז"ל בראיות לזה בגמ' (מנחות ס"ה ע"ב, ס"ו ע"א), וגם הרמב"ם ז"ל הוסיף ראיה לזה מדיליה, (עיי' פ"ז מהלכות תמידין ומוספין סוף הי"א).

ואמרת' להוסיף עוד ראיה לזה מפסוק זה, דהנה מלשון זה 'ועשיתם ביום הניפכם', משמע ע"פ פשוטו שאין יום קבוע לזה, אלא ביום הניפכם את העומר תעשו כבש לעולה, ומזה עוד ראיה דממחרת השבת הכתוב בפסוק דלעיל הוא ממחרת יום טוב של פסח. דלפי הצדוקים הסוברים שהוא מחרת השבת ממש, נמצא שיש יום קבוע בכל שנה לקצירת העומר והנפתו, ומהו שאמר כאן ביום הניפכם את העומר דמשמע שאין יום קבוע, ומזה מוכרח דממחרת השבת היינו יו"ט של פסח.

(שלמי שמחה, פרשת אמור אות י').

המשך משנת שלמה

ובעינינו ראינו בחתונה אחת, מי שהכריח את הצד השני לנהוג כמנהגו, ונלחם עמו על זה ועוד ביטל את מנהג השני לומר שזה טעות, למרות שרוב ישראל נוהג כמו השני, וכפה את דעתו על השני בכח, וחשב שהוא צודק במלחמת מצוה זו, שהרי כוונתו לשם שמים, והשאייר את הצד השני כאוב ופגוע, והיה מוכרח לוותר כדי לא ליצור מריבות במצב עדין כזה.

אם אתה מתכוון לשם שמים, וכי חברך חייב לך משהו, גם הוא אדם עם שיטות ומנהגים, למה אתה רואה רק את עצמך בתמונה, ומוחק את כולם, ועוד אתה חושב שאתה נלחם לקיים מצוה.

לכן צריכים להיות זהירים גם כאשר באמת מתכוונים לשם שמים, עלינו להיות זהירים לא לכפות את דעתנו על השני, לא לפגוע בשני, להזהר בכבוד השני ולהזהר לא לדרוך על עבירות בדרך, וה' יעזרנו שיהיה כל מעשינו לשם שמים.

(מעין גנים, בראשית ח"ב פרשת וישב סוף מאמר א').

שלא מטעה את עצמו וזוכר שאחרי כל מה שהוא עדין הוא כמו בהמה, הוא זוכה לקירבת ה', וזהו האדם שהקב"ה רוצה להתוועד עמו.

(מעין גנים, ויקרא ח"ג פרשת אמור אות ד').

צריך עיון

אם המקלל היה אחר שנצטוו על הדגלים, או לפני שנצטוו

"ויצא בן אשה ישראלית", (כד', י').

כתב רש"י 'ומתניתא אמרה מבית דינו של משה יצא מחוייב. בא ליטע אהלו במחנה דן, אמרו לו מה טיבך לכאן אמר להם מבני דן אני, אמרו לו איש על דגלו באותות לבית אבותם כתיב, נכנס לבית דינו של משה ויצא מחוייב' וכו', עכ"ל.

ראיתי להעיר כאן הערה גדולה, דהנה רש"י כתב בפסוק י"ב שהמקלל והמקושש היו באותו זמן, וזמן זה היה עוד קודם מתן תורה כמש"כ רש"י בסו"פ שלח (טו', לב) בענין המקושש, שבגנותן של ישראל דבר הכתוב שלא שמרו אלא שבת ראשונה ובשניה בא זה וחללה.

וצ"ע שהרי בתקופה זו עדיין לא היו דגלים ומחנות, שהרי זה נתחדש רק בחודש אייר שבשנה השנית כמש"כ בריש פרשת במדבר, ורק שם נאמר הפסוק 'איש על דגלו באותות לבית אבותם', וא"כ איך יתיישב זה עם מש"כ רש"י שהמקלל היה בזמן המקושש, שזה היה ממש סמוך ליציאתם ממצרים. ואין לומר שמ"מ כבר אז נהגו בעצמם לילך בסדר הדגלים אף שלא נצטוו עדיין, משום שהיו יודעים שיהיה נאמר להם ציווי איש על דגלו באותות לבית אבותם, שהרי מ"מ כיון שבפועל עדיין לא נצטוו מפורש על זה, אין סברא בינתיים לאסור עליו דבר זה, עד שיצא מבית דינו של משה מחוייב, שהרי עכשיו עדיין היה מותר לגור בכל מקום.

ומוכרחים ליישב בדוחק שמתניתא זו חולקת על דרשות אלו, וסוברת שתקופת המקלל היה לאחר שנצטוו על הדגלים. וצ"ע. (שמן למאור, פרשת אמור אות ז').

מדוע הניחו את המקלל במשמר, למ"ד דעונשין מן הדין

"ויניחוהו במשמר לפרוש להם על פי ה' ", (כד', יב').

כתב רש"י 'שלא היו יודעים אם חייב מיתה אם לאו', עכ"ל. ומקורו מברייטא בגמ' (סנהדרין עח' ע"ב).

וקשה שהרי בפרשת משפטים (כא', יג') כתיב 'ומקלל אביו ואמו מות יומת', וכל שכן מי שמקלל את ה', ולמה לא היו יודעים אם חייב כלל מיתה.

ומוכרח גם מכאן שאין עונשין מן הדין, ו'בגמ' מכות ה' ע"ב יליף לה מקרא אחריתא עיי"ש.

ולמ"ד בגמ' (סנהדרין עז' ע"א) דעונשין מן הדין, צ"ע מכאן. (שלמי שמחה, פרשת אמור אות כ').

מ"ט יום, אז מגיע חג השבועות. ולכן למעשה אין תאריך בתורה לחג השבועות, אלא מ"ט יום לאחר פסח מגיע חג השבועות, ולכן יתכן שחג השבועות יחול בה' סיון, אם ניסן ואייר היו חודשים מלאים של שלושים יום, ויתכן שיחול בו' סיון, אם היו ניסן ואייר אחד מלא ואחד חסר, ויתכן שיחול בו' סיון אם היו שניהם חסרים.

וביאור הענין, שגם לאחר שיצאו ישראל ממצרים ושחטו את קרבן הפסח שהוא העבודה זרה של מצרים, ואכלו מצות שהוא להדבק באמת. אבל עדין כל זמן שעדיין לא זכו לתורה, עדין אינם בדרגת אדם אלא בדרגת בהמה, וכשם שבהמה אוכלת שעורים, כמפורש בפגמ' (סחים ג' ע"ב) כך קרבנם במוצאי חג הפסח הוא מנחת שעורים, וכשם שבהמה לא אוכלת לחם כך מנחת העומר אינו לחם, וכעין זה מצאנו אצל הסוטה שמביאה מנחת שעורים שאמרו חז"ל (מובא ברש"י פרשת נשא ה' ט"ו) היא עשתה מעשה בהמה לפיכך קרבנה מאכל בהמה.

וכשמגיע חג השבועות שאז קיבלו את התורה, אז נעשים בגדר אדם. ולכן כיון שמאכל אדם הוא חטים, כך קרבנם הוא חטים. וכשם שאדם אוכל לחם, כך קרבנם לחם.

ובמשך כל הימים שבין פסח לשבועות, מיום שהם מתחילים להקריב את מנחת העומר, הם צריכים לספור את הימים, כדי לזכך את עצמם ולטהר את עצמם ממצב של בהמה ולהגיע למצב של אדם. וכשם שהיו במ"ט שערי טמאה, כך ניתן להם מ"ט ימים עד שבועות, כדי לצאת מן הטמאה אל הקדושה.

ועפ"ז נפרש כאן סוד גדול. במה שתיקנו לנו חז"ל כל יום לפני שסופרים את העומר לומר בברכה, 'אשר קידשנו במצוותיו וציוונו על ספירת העומר'. והלשון הזה לא מובן. כי ספירת העומר פירושו לספור את העומר, והרי לא סופרים את העומר, אלא סופרים את הימים שבין הבאת העומר לחג השבועות, ומהו הלשון ספירת העומר.

אמנם נראה שהפשט הפשוט הוא שספירת אינו מלשון לספור, אלא מלשון זיכוך. וכמו שמפורש בזה"ק (הקדמה דף ח' ע"א) על הפסוק בתהלים (יט', ב') 'השמים מספרים כבוד אל', מאירים כאור הספיר (שהוא אבן טוב) שמאיר ומזהיר מסוף העולם ועד סוף העולם, עכ"ל. כך גם לשון ספירת העומר, פירושו להאיר את העומר.

כי הטעם שאנו מביאים בט"ז ניסן עומר שעורים, משום שאנו עומדים עדין בדרגת בהמה, ותפקידינו במשך כל הימים האלו להאיר את בחינת הבהמה שאנו נמצאים בו, כדי להגיע לדרגת אדם, ולאחר מ"ט יום אנו זוכים להגיע לדרגת אדם, ולכן אנו יכולים לקבל את התורה מחדש, ולהביא מנחה מן החיטים בצורת לחם, כאדם שאוכל לחם מן החיטים.

וזהו ביאור ענין ספירת העומר, להאיר ולזכך את אותו עומר שעורים שמראה על דגתינו הפחותה.

ומועד זה קבעה התורה לקירבת ה', מיד לאחר חג הפסח שצריך לקצור את העומר מן השעורים ולהביאו מנחה לה', שקבעה התורה שלמרות שיום קודם שחטנו את הפסח והתנתקנו מן העבודה זרה של מצרים, ואכלנו מצות שהוא מסמל את האמת, אבל כלפי המטרה שעלינו להגיע שהוא קבלת התורה אנו עדין בגדר בהמה, ולכן אנו צריכים להביא קרבן בהמה.

והתורה באה ללמד אותנו, שגם כשאדם מתאמץ לצאת מן הטמאה אל הקדושה, ובדאי שזה דבר גדול מאוד, אבל אסור לאדם להטעות את עצמו שהוא הגיע לשלימות, כי כלפי מה שהוא צריך להגיע שזה קבלת התורה עדין הוא בדרגה של בהמה, וקבעה התורה את זה בקרבן שעורים שהוא מאכל בהמה, כדי שאדם ידע את האמת ולא יטעה את עצמו, וזהו היסוד של קצירת העומר והקרבתו, להודיע לאדם שלמרות כל מה שעשה בפסח בכל זאת כלפי מה שהוא צריך להגיע הוא עדין בדרגת בהמה.

ומזה יש לנו לימוד פרטי, שגם אם אדם משתדל לצאת מן השקר והטמאה לאמת, אבל תמיד הוא צריך לזכור שיש לו עוד הרבה לעמול כדי להגיע לאמת, ומן המקום שבו הוא נמצא עד האמת הוא עדין בדרגת בהמה, ומי

מתוך צוואת רבנו זצ"ל לכלל ישראל.

"הגני כותב מתוך ייסורי נפש וגוף ביד משותקת וכתב רועד ולא קריא את הדברים דלהלן..... ועתה יש לי להודיע לכל ידידי ואהובי נשמות ישראל ויקרים לי מאוד, שהיות וסבלתי הרבה בחיי הן בידוע והן מה שלא ידוע, ולא מצאתי שום נוחם בצערי, אמרתי לרשום שורות אלו. אין אתי יודע מה יהיה עמי לאחר פטירתו אבל רצוני חזק להיות משען ומשענה לכל הסובלים ייסורים בין ברוחניות ובין בגשמיות, ואפילו למי שיחשוב שהוא רחוק מן הדבר. לכן מתוך מחשבה רחוקה ולא לצער כלל, אם אפשר שכל מי שירגיש צער הן בגשמיות הן ברוחניות, ימחול נא להיכנס לחדר בבית לבד, ולהדליק עבור נשמותי ולומר אני מדליק נר זה לעילוי נשמת פלוני בן פלוני [שלמה בן מאיר ושמוחה], ויפרש את בקשתו ויזכר לשפוך את ליבו על ידי הנר ככל מה שירצה הן באריכות הן בקצרה, ואפילו אם יחשוב שהוא רשע ופושע גדול, יש בליבי מקום לכל מי שחושב שהוא רשע ופושע לשמוע דבריו באריכות. ולא יחוס על טרחות אלא יחוס על עצמו. ואם יהיה אפשרות בידי להועיל ארצה מאוד להועיל, ואם לא אוכל להועיל לעשות אותו באהבה וחיבה ולתת לו בלב תנחומים ותקווה טובה. ואם גם זה לא אוכל, מקסימום הפסיד נר קטן, ולא טרח הרבה. כל זה כתבתי בישוע הדעת ומתוך הרבה מחשבה והתלבטויות עד שהעזתי לכתוב דברים אלו, ואקווה להיות לעזר לכל הסובלים ברוחניות וגשמיות. ממני הנפדר מכם באהבה עצומה רק בגוף וקושר עם כל נשמות ישראל בלי יוצא מן הכלל באהבת עולם".

לשמיעת שיעוריו הנפלאים של רבנו זצ"ל בכל מקצועות התורה בקול הלשון, ניתן להתקשר למספר ישיב 0732951310. כמו"כ ניתן להשיג חלק מספרי רבנו זצ"ל בפלא' - 0548474489 לבקשת בני המשפחה כל מי שיש בידו סיפורים על רבנו זצ"ל יועיל נא לשולחו למייל, למען הגדלת התורה והיראה. לקבלת הצוואה במלואה ניתן לשלוח בקשה למייל.

לקבלת הגליון במייל, להנצחה ולתרומה להפצה, ניתן לשלוח הודעה למייל nt8013334@gmail.com